

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/298>

Materiál v pripomienkovom konaní do 15.07.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako iniciatívny návrh

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Zámerom návrhu zákona je znovuzavedenie podmienky päťročnej odbornej praxe inšpektora práce na výkon funkcie riaditeľa inšpektorátu práce, pričom cieľom tejto zmeny je práve zdôraznenie atribútu odbornosti týchto vedúcich zamestnancov inšpektorátov práce. Ďalším cieľom predkladaného návrhu je precizovanie podmienok na výkon funkcie generálneho riaditeľa Národného inšpektorátu práce (ďalej len „NIP“). Po novom sa bude od generálneho riaditeľa NIP vyžadovať vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a súčasne najmenej päťročná prax v riadiacej pozícii. Zároveň sa predkladaným návrhom zákona precizujú niektoré ustanovenia zákona vychádzajúc z potrieb aplikačnej praxe orgánov inšpekcie práce. Ďalej sa tiež upravujú ustanovenia týkajúce sa protokolu o výsledku inšpekcie práce a to vo vzťahu k ukončeniu inšpekcie práce a taktiež lehoty v rámci ktorých je možné začať správne konanie o uložení pokuty za spáchanie správneho deliktu. Návrhom sa tiež zavádza nový vzor preukazu inšpektora práce

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2025

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu zákona je vykonanie čiastkových zmien v kvalifikačných požiadavkách na inšpektorov práce a upravujú sa tiež ustanovenia týkajúce sa protokolu o výsledku inšpekcie práce a to vo vzťahu k ukončeniu inšpekcie práce a taktiež lehoty v rámci ktorých je možné začať správne konanie o uložení pokuty za spáchanie správneho deliktu. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 10

RÚZ navrhuje uvedený bod vypustiť a teda ponechať súčasné znenie.

Odôvodnenie:

Navrhovaná nová úprava § 20 ods. 2 nerieši situáciu, pokiaľ nebude fyzická osoba prítomná na pracovisku napr. z dôvodu dovolenky, služobnej cesty, neplateného voľna, PN a pod. V takomto prípade by fyzická osoba nemala byť sankcionovaná.

2. Zásadná pripomienka k čl. II. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v čl. I. vložiť nový bod v znení:

„1. Do § 2a sa dopĺňa nový odstavec (3), ktorý znie:

(3) Nelegálne zamestnávanie podľa § 2 ods. (2) písm. b) nie je, ak právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnávateľom, si splnila povinnosť podľa osobitného predpisu)8c do 7 dní od jej vzniku.“

Odkaz 8c) znie:

„8c) §24 ods. (1) písm. c) zákona 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov“

Navrhovaná úprava v Čl. II návrhu zákona sa označí ako bod 2.

Odôvodnenie

Slovenskí zamestnávatelia v súčasnosti podliehajú nadmernej administratívnej záťaži. Či už ide o oblasť zamestnanosti, ekonomickú oblasť alebo podnikateľské prostredie všeobecne. Zamestnávatelia musia splniť množstvo administratívnych povinností, v opačnom prípade im hrozia vysoké finančné alebo aj nefinančné sankcie. Nefinančné sankcie však majú často výraznejší dopad na zamestnávateľa, nakoľko nesú so sebou aj obmedzenia v možnosti čerpania fondov, či už európskych alebo štátnych. V neposlednom rade má sankcia dosah aj na čerpanie štátnej pomoci, čo v prípade napr. pandémie bolo pre mnohých zamestnávateľov likvidačné.

V praxi sa často stáva, že kvôli administratívnej chybe zamestnanca sa zo zamestnávateľa stane nelegálny zamestnávateľ, čo má za následok spomínané dopady. Ide napríklad o prípady, kedy zamestnanec neprihlásil zamestnanca do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia. Zákon 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní v § 2 ods. (2) písm. b) dáva zamestnávateľom istú lehotu, v rámci ktorej môže zjednať nápravu, avšak len do začiatku kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, ak začala do 7 dní od vzniku povinnosti.

Nakoľko postihnutie zamestnávateľa označením ako „nelegálny zamestnávateľ“ nesie so sebou veľmi závažné dôsledky, združenie navrhuje, aby v prípade zjavnej administratívnej chyby nebol zamestnávateľ takto postihnutý. Ide o prípady, kedy zamestnávateľ preukázateľne nemal úmysel vyhnúť sa danej povinnosti, o čom svedčí napr. skutočnosť, že splnil svoju povinnosť oznámiť príslušnej zdravotnej poisťovni zmenu platiteľa poistného v rámci vyššie spomenutej lehoty. V tomto prípade považujeme opomenutie splnenia tejto povinnosti v lehote 7 dní od vzniku povinnosti za neúmyselné pochybenie zamestnávateľa a zamestnávateľ by nemal byť potrestaný sankciou s tak závažným dopadom.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/298>